

Mark 7,31-37

Ved TFL-gudstjenesterne er der som regel en refleksion over den tekst, der er prædikentekst om søndagen i landets kirker. Jeg har i stedet valgt fortællingen om den døvstumme, der også hører til 12. s. e. Trin., men står i første tekstrække. Det er en fortælling, der udfordrer os her i en corona-tid. Den handler om et isoleret menneske, som bliver befriet fra sin ensomhed. Ensomhed er også et stort problem i vores tid, og problemet er blevet forstærket under corona-krisen. I de seneste måneder har vi alle oplevet social isolation, men det har været sværest for vore ældre og svagelige medborgere, demensramte, handicappede og andre socialt udsatte.

De diakonale organisationer har mærket det på en særlig måde. Som eksempel kan nævnes KFUMs Sociale Arbejde. Generalsekretæren Morten Skov Mogensen skriver i det seneste nummer af organisationens blad "Hjerterum" (sommer 2020): "For mange sårbare har corona-krisen været en barsk udfordring, som fuldstændig har ændret deres hverdag. Forholdene for mennesker på kanten af samfundet er voldsomt forværret under krisen. Isolation, frygt for smitte og lukning af sociale tilbud har ført til forstærket ensomhed, øget misbrug, psykiske lidelser, familieproblemer og andre vanskeligheder. Livet har gjort ondt på mange".

Når vi skal formidle de bibelske tekster ind i en nutidig sammenhæng, må vi overveje forskellige metoder. Jeg vil foreslå, at vi taler om mødet mellem Bibelens tekst og nutidens erfaringer - man kan også sige - mellem de to horisonter: tekstens horisont og vores horisont. Når horisonterne mødes, kan der enten ske en sammensmeltning eller et sammenstød. I den aktuelle situation er det mest nærliggende at tale om et sammenstød.

En præst beskrev situationen for et par uger siden i et læserbrev: Vi har længe fået at vide, at vi skal frygte: frygte samvær, frygte sygdom, frygte rejser, frygte fremmede, frygt, frygt, frygt. Men evangeliet siger frimodigt "frygt ikke" – det er ikke det samme som vovemod og ligegyldighed. For sammen med frygt ikke, siger vi også: Pas på jer selv og hinanden. Men vid jer i Guds hånd for dagen – og evigheden (Jørgen Jørgensen i Kristeligt Dagblad 6.8 .2020).

Fortællingen om den døvstumme er et eksempel på det, som kan kaldes de nytestamentlige berøringsundere. Nogle folk kommer til Jesus med en døvstum og beder ham lægge hånden på manden. Jesus tager manden til side, stikker fingrene i hans ører, spytter og rører ved hans tunge. Ser op mod himlen, sukker og siger "Effatha" – "luk dig op". Og underet sker. Et menneske, der på grund af sin sygdom var isoleret fra andre, bliver helbredt.

Vi skal lægge mærke til, at det sanselige og berøringen står i centrum af fortællingen. Her er der ingen "hold dig på afstand", og det hænger sammen med kroppens og sansernes centrale rolle i kristendommen. Det ser vi bl.a. i Johannesevangeliets prolog: "Ordet blev kød og tog bolig iblandt os" (Joh 1,14). Det kan også gengives ved "Ordet blev kød og blod" eller ligefrem: "Ordet blev krop". Krop går direkte på det konkrete og materielle ved vores eksistens. Så voldsom var Guds henvendelse til mennesket, at han blev krop. Krop på samme måde som os. - Spytet og de to berøringer viser, hvad der er meningen med Jesu adfærd over for ham, der er syg, nemlig: 'Jeg har set din elendighed og din ensomhed'.

Som sagt bliver den døvstumme befriet fra sin ensomhed og isolation. Og derfor slutter fortællingen med en lovprisning: ”Han har gjort alting vel”. De ord er et ekko af skabelsesberetningen i 1 Mos 1: ”Og Gud så, at det var såre godt”. Det er fingerpeg om, at helbredelsen skal forstås som en nyskabelse. Vi møder det samme i Grundtvigs kendte salme ”Blomstre som en rosengård”. Salmen er en gendigtning af Esajas kap. 29 og 35. Det hedder bl.a.: ”Skæres for den sorte stær, skal da øjne mange/døve øren fjern og nær høre frydesange (DDS 78, vers 4)).

Jesus bruger ordet ”Effatha – luk dig op”. Her handler det ikke om at åbne samfundet op, som vi ellers kunne ønske os i disse tider. Når vores mund, vores ører og vores øjne lukkes op – når vores sanser lukkes op – bliver vi til hele mennesker, til åbne mennesker – åbne over for Gud og åbne over for andre mennesker. Fællesskabet bliver genetableret, og på den måde sker der også en styrkelse af samfundslivet som sådan.

Jeg var tidligere inde på mødet mellem tekstens og vores aktuelle situation. Mens tekstens budskab er: *vær nærværende* – også rent fysisk, er myndighedernes budskab et andet: *hold afstand* – dvs. hold fysisk afstand. Det peger som sagt i retning af et sammenstød mellem de to horisonter. Sat på spidsen kan vi sige, at der er tale om et sammenstød mellem kærlighedens smitte og den biologiske smitte. Og i den sammenhæng lyder spørgsmålet: Hvordan kan vi holde afstand med kærlighed?

Og så alligevel. Når alt kommer til alt, er modsætningen måske ikke så stor. Det overordnede sigte med myndighedernes opfordring til at holde fysisk afstand er, at vi skal tage hånd om de svageste og skrøbeligste i samfundet; vi skal med andre ord vise samfundssind. Men det har desværre nogle uheldige konsekvenser, nemlig en større ensomhed.

Det ser således ud til, at tekstens horisont og nutidens horisont alligevel mødes, nemlig i tanken om at vise omsorg. Set fra kirkens side handler det om kærlighedens praksis. I sommerudgaven af ”Hjerterum” bruges udtrykket ”Nærvær på afstand”. Det forklares med, at mange social tilbud under corona-smitten har været tvunget til at lukke for det normale fællesskab, men med fantasiens hjælp har man fundet på en række alternativer, som insisterer på nærvær trods afstand (s. 10).

Det afgørende er, at Gud selv er nærværende i vores virkelighed, og at både den fysiske og mentale afstand er overvundet. Det er vigtig pointe i den diakoniasalme af Johannes Johansens, som blev læst for lidt siden. Salmen begynder på følgende måde:

”Rør ved vort hjerte, vor mund, vore hænder
med din almægtige skabende Ånd
Jesus, som dybet i hjerterne kender
læg på vort hoved din kærlige hånd” (Tillæg til Den Danske Salmebog 1994, nr. 778, v. 1).

Johannes Nissen